

**KONFERENCA O PRISTOPU
K EVROPSKI UNIJI
– ČRNA GORA –**

**Bruselj, 10. julij 2026
(OR. en)**

AD 55/26

LIMITE

CONF-ME 19

PRISTOPNI DOKUMENT

Zadeva: SKUPNO STALIŠČE EVROPSKE UNIJE
– Poglavje 29: Carinska unija

SKUPNO STALIŠČE EVROPSKE UNIJE

Pogajalsko poglavje 29: Carinska unija

To stališče Evropske unije temelji na splošnem stališču za pristopno konferenco s Črno goro (AD 23/12 CONF-ME 2/12), zanj pa veljajo pogajalska načela, ki jih je ta konferenca potrdila, kar zlasti pomeni, da:

- kakršno koli mnenje, ki ga o nekem poglavju pogajanj izrazi ena ali druga stran, v ničemer ne vpliva na stališče, ki ga lahko strani zavzameta o drugih poglavjih;
- se dogovori, tudi delni, doseženi med pogajanjmi o poglavjih, ki jih je treba preučiti drugega za drugim, ne smejo obravnavati kot dokončni, dokler ni dosežen celovit dogovor;
- veljajo tudi zahteve iz točk 24, 28, 41 in 44 pogajalskega okvira.

EU spodbuja Črno goro, naj nadaljuje proces usklajevanja z njenim pravnim redom, pri čemer opozarja, da lahko še pred pristopom začne veljati dodaten pravni red EU; obenem naj zagotovi učinkovito izvajanje in uveljavljanje tega pravnega reda ter že pred pristopom oblikuje politike in instrumente, ki bodo čim bližje politikam in instrumentom EU.

EU ugotavlja, da Črna gora v pogajalskih stališčih AD 15/14 REV 2 CONF-ME 10 in AD 11/26 CONF-ME 10 sprejema pravni red Unije iz poglavja 29, kakršen je bil v veljavi 16. aprila 2026, ter da izjavlja, da bo do datuma pristopa k Evropski uniji pripravljena za njegovo izvajanje.

EU opozarja, da je po njenem mnenju v pristopno pogodbo s Črno goro med drugim treba vključiti naslednje:

- določbo, ki bo tudi po pristopu zagotavljala veljavnost dokazil o poreklu, izdanih pred pristopom v okviru preferencialnih sporazumov, ki jih je Črna gora sklenila s tretjimi državami. Ta ukrep je potreben za ohranitev ter spoštovanje pravne varnosti in zaupanja gospodarskih subjektov;
- določbe o carinskem skladiščenju, aktivnem oplemenitenju in začasnem uvozu. Takšne določbe so potrebne za določitev pogojev izvajanja teh postopkov;
- določbe o odpustu, izterjavi in povračilu carin. Takšne določbe so potrebne za pravilno upravljanje lastnih sredstev Evropske unije.

Kadar se zadevne določbe sklicujejo na Uredbo (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (prenovitev), vključno z njenimi izvedbenimi in delegiranimi akti, se taka sklicevanja razumejo kot sklicevanja na novi carinski zakonik Unije, ko se začne uporabljati.

Po mnenju EU bi bilo treba v aktu o pristopu določiti, da lahko Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino prilagodi določbe akta o pristopu, ki se nanašajo na carinsko unijo, kar bo morda potrebno zaradi spremembe pravil Unije. Take prilagoditve so lahko uvedene že pred datumom pristopa.

Carinska zakonodaja

EU ugotavlja, da Črna gora od začetka pogajanj o tem poglavju leta 2014 stalno usklajuje svojo nacionalno carinsko zakonodajo s carinskim pravnim redom EU.

EU ugotavlja, da je carinska zakonodaja Črne gore na splošno usklajena s carinskim zakonikom Unije in ustrezno sekundarno zakonodajo ter pravnim redom EU o medsebojni upravni pomoči. Carinska zakonodaja ter ustrezni nacionalni predpisi in pravilniki vključujejo določbe o splošnih carinskih pravilih in postopkih, carinskem statusu in tranzitu, carinskem vrednotenju, carinski uvrstitvi in tarifi, pravilih o poreklu, obvladovanju tveganja na carinskem področju in varnostnih vidikih, vključno s programom pooblaščenih gospodarskih subjektov, ki so na splošno usklajene z ustreznimi določbami carinskega zakonika Unije.

Poleg tega EU na področju carinske uvrstitve in tarif pozdravlja letne spremembe zakonodaje o carinski tarifi, da bi zagotovili, da je črnogorska zakonodaja stalno usklajena z letnimi spremembami Uredbe Sveta št. 2658/87 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi.

EU ugotavlja, da je zakonodaja Črne gore na področju oprostitve carin v veliki meri usklajena s pravnim redom EU. EU pričakuje, da bo Črna gora do datuma pristopa uskladila svoja pravila o izjemah v zvezi z uvozom piva v osebni prtljagi potnikov s pravili EU. EU poudarja, da se morajo nacionalne izjeme, ki v EU niso dovoljene, prenehati uporabljati z dnem pristopa Črne gore k EU.

EU pozdravlja namero Črne gore, da sprejme nov zakon o enotnem okencu, ki bo zagotovil pravno podlago za izvajanje pravnega reda EU o okolju enotnega okenca za carino, pa tudi njegove okrepljene regulativne določbe o prostih conah, katerih cilj je okrepiti nadzorne mehanizme v prostih conah ter carinski nadzor, preglednost in skladnost z mednarodnimi standardi.

EU tudi pozdravlja dejstvo, da je Črna gora ratificirala Konvencijo o skupnem tranzitnem postopku in Konvencijo o poenostavitvi formalnosti v blagovni trgovini ter 1. novembra 2025 pristopila k tema konvencijama.

Kar zadeva uveljavljanje pravic intelektualne lastnine s strani carinskih organov, EU pozdravlja uskladitev Črne gore s pravnim redom EU.

Kar zadeva carinski nadzor nad kulturnimi dobrinami, EU ugotavlja, da je Črna gora v veliki meri usklajena s pravnim redom EU. EU Črno goro poziva, naj čim prej sprejme zakon o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 116/2009, Izvedbene uredbe (EU) št. 1081/2012, Uredbe Sveta (EU) 2019/880 in Izvedbene uredbe (EU) 2021/1079.

Kar zadeva kontrolo gotovine s strani carine, je treba črnogorski pravni okvir, ki ureja kontrolo čezmejnega pretoka gotovine, še uskladiti s pravnim redom EU. EU Črno goro poziva, naj svojo zakonodajo o kontroli gotovine v celoti uskladi s pravnim redom EU.

EU ugotavlja, da je pravni okvir Črne gore za carinsko kontrolo predhodnih sestavin za prepovedane droge na splošno usklajen s pravnim redom EU, in pričakuje, da bo Črna gora do datuma pristopa dokončala uskladitev.

EU je seznanjena z doseženim dobrim napredkom in zavezo Črne gore, da bo do datuma pristopa v celoti uporabljala pravni red EU iz poglavja 29 in vse spremembe tega pravnega reda prenesla v svojo zakonodajo. EU opozarja, da se bo carinska zakonodaja EU v Črni gori neposredno uporabljala od datuma pristopa in da bi morala Črna gora sprejeti ustrezne ukrepe, s katerimi bodo z dnevom pristopa po potrebi razveljavljene oziroma spremenjene vse določbe relevantnih dvostranskih sporazumov, ki niso združljive s pravnim redom EU.

EU poziva Črno goro, naj jo redno obvešča o napredku in ukrepih, sprejetih za nadaljnje približevanje njene carinske zakonodaje pravnemu redu EU.

EU ugotavlja, da so bile s sprejetjem navedenih zakonodajnih določb izpolnjene zahteve prvega merila za zaprtje poglavja, določenega v dokumentu AD 33/14 CONF 27.

Upravna in organizacijska zmogljivost

EU je seznanjena z zavezo Črne gore, da bo ob pristopu pripravljena za enotno in učinkovito uporabo carinskega pravnega reda. EU pričakuje, da bo Črna gora do datuma pristopa izpolnila svoje zaveze glede izboljšanja svojih zmogljivosti za izvajanje na carinskem področju.

Upravna organiziranost

EU je seznanjena z napredkom, ki ga je črnogorska carinska uprava dosegla pri izboljšanju usposobljenosti za učinkovito izvajanje in uveljavljanje carinske zakonodaje.

EU pozdravlja dejstvo, da je bil oktobra 2025 sprejet pravilnik o notranji organizaciji in razvrstitvi delovnih mest, v katerem so določeni organizacijska struktura ter število in razvrstitev delovnih mest v carinski upravi. EU ugotavlja, da je Črna gora oktobra 2024 sprejela celovito poslovno strategijo in akcijski načrt carinske uprave za obdobje 2024–2026, ki ju dosledno izvaja. Avgusta 2025 sta bili sprejeti strategija upravljanja človeških virov za obdobje 2025–2026 in strategija usposabljanja.

EU je seznanjena tudi z dobro delujočim oddelkom za notranjo kontrolo carinske uprave in jo spodbuja, naj svoje delo nadaljuje neodvisno. EU pozdravlja proaktiven pristop carinske uprave k izvajanju ukrepov za preprečevanje korupcije in zagotavljanje visoke ravni integritete.

EU pozdravlja sprejetje zakona o prostih conah, ki razširja pooblastila carine za kontrolo in nadzor blaga v prostih conah, ter Črno goro spodbuja, naj nemudoma zagotovi dosledno izvajanje.

EU spodbuja Črno goro, naj še naprej izboljšuje svojo upravno usposobljenost za učinkovito izvajanje in uveljavljanje pravnega reda EU iz tega poglavja. EU pozdravlja zaveze Črne gore za okrepitev svojih carinskih zmogljivosti, da bi se lahko po pristopu te države k EU spopadla z večjim obsegom trgovine, izpolnila svojo odgovornost za zbiranje lastnih sredstev EU in zagotovila enakovredno raven kontrole blaga, ki prečka zunanje meje EU. EU Črno goro opozarja, da je bistveno okrepiti njeno izvajanje in digitalne zmogljivosti na področju carine, saj bo od datuma pristopa odgovorna za carinske postopke in kontrole blaga, ki vstopa v carinsko unijo EU in posledično na enotni trg.

EU zato pozdravlja trdno zavezo Črne gore, da bo do pristopa sprejela ukrepe za nadaljnje izboljšanje zmogljivosti carinske uprave na področju človeških virov, usposabljanja, opreme za carinske kontrole, merjenja uspešnosti, posodobitve carinskih postopkov in postopkov carinjenja, izboljšanja carinske kontrole in zmogljivosti izvrševanja za učinkovito izvajanje pravnega reda Unije.

EU pričakuje, da jo bo Črna gora redno obveščala o napredku in ukrepih, sprejetih v zvezi s tem. EU ugotavlja, da je Črna gora pripravila več akcijskih načrtov s konkretnimi mejniki in rezultati, da bi okrepila svojo zmogljivost izvajanja. Evropska komisija bo pozorno spremljala izvajanje teh akcijskih načrtov. EU zlasti pričakuje, da bo Črna gora do datuma pristopa povečala število carinskih uradnikov (vključno s strokovnjaki za IT) za vsaj 40 uradnikov s polnim delovnim časom letno (kar ustreza 10 % njenega trenutnega števila). EU poudarja tudi, da bo morala carinska uprava Črne gore v interesu prebivalstva in trgovinskih subjektov EU upravljati in nadzirati črnogorske meje od dne pristopa, saj bodo takrat te postale zunanje meje Unije.

EU ugotavlja, da navedeni ukrepi izpolnjujejo zahteve drugega merila za zaprtje poglavja, določenega v dokumentu AD 33/14 CONF 27.

Digitalno carinsko okolje

EU poudarja, da je za pristop k EU potrebna popolna digitalizacija carinskih postopkov in da so digitalni sistemi, ki jih uporablja carinska uprava Črne gore, povezani z digitalnim carinskim okoljem EU.

EU pozitivno ocenjuje izvajanje faze 6 novega računalniškega tranzitnega sistema (NCTS) v Črni gori in izboljšave njenih nacionalnih carinskih informacijskih sistemov z dodatnimi funkcionalnostmi na področju carinske deklaracije in obdelave carinskih odločb, avtomatiziranega obvladovanja tveganja in obdelave predhodnih podatkov o pomorskem in poštnem prometu.

EU priznava, da je Črna gora sprejela ambiciozne načrte za razvoj vseh digitalnih carinskih sistemov, ki morajo biti v Črni gori na voljo, da bo lahko do datuma pristopa izvajala carinski pravni red EU v digitalnem okolju, ki bo v celoti usklajen s standardi in zahtevami EU, ter zagotovila potrebna proračunska sredstva. EU zlasti ugotavlja, da je Črna gora sprejela nacionalni program za razvoj, preskušanje in začetek delovanja 11 nacionalnih komponent digitalnih carinskih sistemov EU, ki jih je podarila Finančna uprava Republike Slovenije, ter avtomatiziranega izvoznega sistema (AES) in sistema nadzora uvoza 2 (ICS2).

EU poziva Črno goro, naj sprejme podroben nacionalni izvedbeni program, vključno s konkretnimi in dosegljivimi časovnimi okviri, mejniki in rezultati za vsako fazo projekta, zagotovi trden sistem za spremljanje vmesnih mejnikov ter vzpostavi okvir upravljanja, ki bo olajšal odprte razprave z notranjimi in zunanjimi deležniki. EU v skladu s tem poziva Črno goro, naj vzpostavi ustrezno shemo upravljanja, ki bo vključevala različne oddelke in višje vodstvo, da bi vodila in spremljala potrebno digitalno izvajanje ter obravnavala vsa ugotovljena tveganja. EU poleg tega poziva Črno goro, naj v okviru carinske uprave vzpostavi in vzdržuje zmogljivosti za upravljanje projektov s poslovnega in informacijskega vidika (človeški viri v carinski upravi), zagotovi neprekinjeno podporo zunanjih izvajalcev ter spodbuja učinkovito sodelovanje in usklajevanje s službami Komisije. Obenem EU poziva Črno goro, naj razvije in vzpostavi strategijo prehoda in usposabljanja za carinske uradnike in gospodarske subjekte, hkrati pa dodeli in zagotovi sredstva za stalni razvoj in vzdrževanje sistemov v skladu z razvojem digitalnega carinskega okolja EU.

Zato EU poziva Črno goro, naj pred pristopom znatno okrepi svoja prizadevanja za razvoj, preskušanje in nacionalno uvedbo digitalnih sistemov, potrebnih za digitalizacijo carinskih postopkov, zagotavljanje avtomatiziranega obvladovanja tveganja in ustreznega nadzora tokov blaga ter varovanje zunanjih meja EU.

EU poudarja, kako pomembno je, da Črna gora sprejme ustrezne ukrepe za izpolnitev navedenih zahtev, saj bo vključitev Črne gore v carinsko unijo EU z dnem pristopa mogoča le, če bo carinska uprava uvedla vse zahtevane digitalne sisteme EU. To vključuje uskladitev nacionalnega digitalnega carinskega okolja s standardi in zahtevami EU, da se zagotovita medsebojna povezljivost in interoperabilnost, ter omogočanje povezave ustreznih podjetij z digitalnim carinskim okoljem EU. Poleg tega mora Črna gora zagotoviti dostop do osrednjih carinskih sistemov EU in njihovo uporabo, vključno z vključevanjem v nacionalne procese in sisteme.

EU Črno goro poziva, naj redno zagotavlja informacije o uvajanju zahtevanih digitalnih sistemov EU v svojem nacionalnem carinskem okolju. Komisija bo pomagala Črni gori in pozorno spremljala njen napredek pri izvajanju programa digitalnega izvajanja na področju carine.

EU odločno poudarja, da bo morala biti Črna gora, če želi sodelovati na enotnem trgu in v carinski uniji, do datuma pristopa sposobna izvajati ustrezno carinsko zakonodajo in uvesti vse potrebne carinske informacijske sisteme EU, namenjene učinkoviti uporabi carinskega okvira. Črna gora mora biti do datuma pristopa sposobna zagotoviti skladnost s carinsko zakonodajo in uvesti informacijske sisteme, sicer bi nastalo veliko tveganje, da se bo država uporabljala kot vstopna točka za izogibanje pravilom carinske unije. Da bi se preprečilo tako tveganje, bo EU pozorno spremljala, ali bo Črna gora do pristopa pravilno in pravočasno razvila in izvajala funkcionalnosti carinskih informacijskih sistemov, v zvezi s tem pa bi morala Komisiji vsakih šest mesecev od datuma zaprtja tega poglavja predložiti poročilo o napredku. Na tej podlagi bo Komisija do pristopa redno ocenjevala napredek Črne gore pri izpolnjevanju zahtev na področju carinske unije.

EU ugotavlja, da navedeni ukrepi izpolnjujejo zahteve tretjega merila za zaprtje poglavja, določenega v dokumentu AD 33/14 CONF 27.

* * *

EU glede na navedeno ugotavlja, da se v tej fazi o tem poglavju ni treba dodatno pogajati.

Spremljanje napredka pri usklajevanju s pravnim redom in pri izvajanju tega pravnega reda se bo nadaljevalo do konca pogajanj. EU poudarja, da se bo še posebej posvetila spremljanju vseh navedenih zadev, da bi zagotovili upravno zmogljivost Črne gore, njeno popolno pravno usklajenost s pravnim redom Unije na vseh področjih, zajetih v tem poglavju, ter učinkovito izvajanje in uveljavljanje. Posebno pozornost je treba nameniti povezavam med tem poglavjem in drugimi pogajalskimi poglavji. Skladnost zakonodaje Črne gore s pravnim redom in zmogljivost za izvajanje tega pravnega reda bo mogoče dokončno oceniti šele v poznejši fazi pogajanj. EU poziva Črno goro, da Stabilizacijsko-pridružitvenemu svetu poleg vseh informacij, ki jih lahko EU zahteva za pogajanja o tem poglavju in ki jih je treba predložiti na konferenci, redno pošilja podrobne pisne informacije o napredku pri izvajanju pravnega reda Unije in pri krepitvi svojih upravnih zmogljivosti.

EU bo glede na navedeno po potrebi v primernem trenutku ponovno obravnavala to poglavje.

EU ugotavlja, da Črna gora v pogajalskih stališčih AD 15/14 REV 2 CONF-ME 10 in AD 11/26 CONF-ME 10 sprejema pravni red EU iz poglavja 29, kakršen je bil v veljavi 16. aprila 2026. EU je obenem seznanjena z izjavo Črne gore, da bo nadaljevala proces usklajevanja s pravnim redom Unije in da bo do pristopa k Evropski uniji pripravljena za njegovo izvajanje.

EU poleg tega opozarja, da utegnejo biti med 16. aprilom 2026 in zaključkom pogajanj sprejeti novi akti pravnega reda Unije.